

VERSCIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen

PREIS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels. f 1.00.
Voor elken regel meer. " 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

VRIJDAG 12 AUGUSTUS.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks " 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
W. J. VAN HAREN NOMAN, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen,
per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het
abonnement f 60, Ned. Cour.

BERIGT.

de voornaamste gemeenten van het land Correspondenten, tot het leveren van berigten en nieuwstijdingen.

Zij, die daartoe genegen zijn, gelieven, met franco brieven, zich te adresseren aan het Bureau der Courant.

De taak der constitutionnelen in de Kamer.

Wanneer de meeste lezers onzer Courant dit nummer inzien, zullen, waarschijnlijk, in de residentie de debatten zijn geopend over de, van onheilen zwangere wet regelende, zoogenaamd, *het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen.*

Van onheilen zwanger is die wet. Zij zal, wordt zij aangenomen, bekrachtigen den eersten stap, dien men zich heeft verstout te doen, om het bolwerk van de regten en vrijheden der Natie, *de Grondwet*, te ondermijnen.

Zij zal, wordt zij aangenomen, de partij van den heer GROEN een grooten stap nader tot den ministeriëlen zetel brengen, en van daar tot eene Heerschende Kerk is de afstand niet groot.

Zij zal, wordt zij aangenomen, met verachting van de betere lessen onzer *eigens* geschiedenis, de rust van het land op het spel zetten.

Zij zal, wordt zij aangenomen, in hare gevolgen wellicht Nederland prijs geven aan eene tusschenkomst van de Buitenlandsche Mogendheden; want, men vergeet het niet, Nederland is, als vrij en onafhankelijk Nederland, tegen den invloed dier Mogendheden niet bestand, wanneer twaalfmaal honderd duizend Katholieken niet langer eensgezind zijn met achttienmaal honderd duizend Protestanten.

Het geldt alzoo: *de Grondwet, de rust en de toekomst* van het Vaderland.

Van dit standpunt beschouwd — en het is het eenig ware, dat wij, Oranje en Vaderland boven alles beminnende, niet *mogen* verbloemen — is de Tweede Kamer, met betrekking tot de levens-questie, die staat beslist te worden, in twee groote partijen verdeeld.

In hen, die onder de leus eener *„mildere toepassing“* der Grondwet, eendragtig zamenwerken, om die Grondwet te kortwieken en in te krimpen; die eendragtig willen afbreken, wat is opgebouwd, om later weder te werken in het belang der fractie, waartoe ieder hunner afzonderlijk behoort; en die, partij trekkende voor een deel der Natie tegenover een ander deel, alzoo niet in het oog houden, dat zij slechts zijn gekozen als Vertegenwoordigers van het *geheele* Nederlandsche volk.

En in hen, die, met den heiligen eed voor oogen, op de Grondwet gezworen, die Grondwet, zonder aanmerking van persoon of geloofsbelijdenis, willen handhaven en uitvoeren naar de letter en den waarachtigen geest, waarin zij werd opgesteld; die bewijzen willen dat zij zijn de Vertegenwoordigers van *„het geheele Nederlandsche Volk“*, waarvan elk individu op gelijke regten, op gelijke vrijheden, op gelijke bescherming aanspraak heeft.

De taak der laatsten, der Constitutionnelen, is, bij de openbare behandeling der wet, regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, grootsch, maar eenvoudig.

Zij worden niet geslingerd door zijdelingschen invloed; zij worden niet beheerscht door persoonlijken afkeer; zij zijn niet opgewonden door den partijgeest en den godsdienstijver. Zij hebben slechts den plegtigen eed voor oogen: *„Ik zweer getrouwheid aan de Grondwet, waarmede waarlijk helpe mij God almachtig!“*

Geene oogluiking, geene zwakheid, geene transactie, waar het de bescherming geldt van de wet der wetten.

De constitutionnelen verliezen geen oogenblik uit het oog, dat het *Nederlandsche volk* hen heeft aangesteld, om te *„bewaken“* de Grondwet.

De constitutionnelen treden in de onderdeelen der wet, slechts om te duidelijker aan te toonen, dat hier is velerlei schending van het verbond, tusschen Vorst en Volk gesloten en bezworen. De onderdeelen zelve blijven buiten hunne beraadslaging; want het *beginsel*, waarop zij rusten, is onaannemelijk.

Derhalve *verwerping* door de constitutionnelen van al, wat strekken zal, om den toelig op de Grondwet te vergoelijken, te verzachten of te vergulden.

Derhalve *niet het geringste aandeel* in hetgeen beoogt, de Grondwet te verzwakken, of een deel der Natie te *mystificeren*.

Derhalve, door *woord* en *stemming*, verdediging van wat den vrijen Nederlander het dierbaarst is, en *protest* tegen hetgeen de kiem dreigt te zijn van velerlei rampen.

Maar, vóór de opening der debatten, blijft den constitutionnelen nog ééne schoone taak ter vervulling over, zij het ook dat hare mislukking ware te voorzien.

Nog eens en voor de laatste maal, behooren de constitutionnelen eene poging aan te wenden, opdat de Regering voor de verwerping, de Natie voor de aanneming der wet behoed worde. Mislukt de poging, zij zal niettemin staan opgeteekend in onze Historie; en de constitutionnelen, bewust van al het mogelijke te hebben beproefd, om onheilen van het lieve Vaderland af te weeren, zullen den strijd voor de GRONDWET aanvaarden.

Een klein wetje van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en Finantien.

Welligt, dat er nog zijn in het land, die twifelen aan het onovertrefbare talent van den Heer VAN DOORN, die als Minister van *financien* den heer VAN BOSSE, en vooral van den heer VAN REENEN, die als Minister van *Binnenlandsche Zaken* den heer THORBECKE heeft vervangen.

Na de magnifieke houding van den heer VAN DOORN, bij de discussie over de wet, houdende wijziging in het tarief van in- en uitgaande regten; en na het modelbesluit des heeren VAN REENEN van 4 Aug. jl., achten wij den twijfel wel bijkans onmogelijk; maar daar, in den tegenwoordigen tijd, niets onmogelijk schijnt, moeten we trachten, ook nu nog de enkele twijfelaars, die er bestaan kunnen, van eerbied te doen sidderen voor het talent onzer Ministers.

De heeren VAN REENEN en VAN DOORN hebben *gezamentlijk* hunne krachten gewijd aan het opstellen van eene wet, *betrekkelijk den afstand van domeinen ten behoeve van een ziekenhuis te Leijden.*

Deze wet telt één artikel. Dat artikel is zeven, *zegge zeven* gedrukte halve regels groot.

Op de strekking van die *zeven halve regels* zijn in de Kamer, IN DE EERSTE PLAATS, zes aanmerkingen gemaakt.

I. De regering heeft niet aangetoond, dat het voorgenomen werk *nuttig* is en *noodsakelijk*. — *Antwoord der Ministers:* „De leden, die zeggen, dat beide wél zijn aangetoond, hebben gelijk.“

II. Dat er mogelijkheid bestaat tot het ontstaan van botsingen tusschen de professoren en andere geneeskundigen van het bij de wet bedoelde gesticht. — *Antwoord der Ministers:* „Dat gaat de Kamer niet aan; zij heeft zich slechts te bemoeijen met het bekrachtigen van den afstand der domeinen en met het geven van geld.“

III. Dat, in plaats van een voordeel op te leveren van f 100 'sjaars voor de schatkist, gelijk de Ministers verzekerden, de overeenkomst integendeel zou kunnen leiden, om de som telkens te doen verhoogen, met *zooveel meer* als de Regering in het belang van het onderwerp nuttig mogt achten. — *Antwoord der*

Regering: „De leden, die het tegendeel beweren, hebben gelijk.“

IV. Dat in den *considerans* en in het eenig artikel gesproken wordt van burgemeester en wethouders, als bepaald gemagtigd door den gemeenteraad van Leiden, om de gemeente te vertegenwoordigen: iets, dat volgens de *Gemeentewet*, van zelf spreekt. — *Antwoord der Ministers:* „Het is wel overbodig; maar het zal toch in de wet blijven staan.“

V. Dat vergeten is de dagteekening te vermelden van de acte van magtiging, op de curatoren der Leidsche hoogeschool verstrekt. *Antwoord der Ministers:* „Dat had wel kunnen geschieden; maar nu het niet is geschied, zullen de Heeren VAN DOORN en VAN REENEN den datum maar weglaten.“

VI. Dat het eenig artikel strekt om te bekrachtigen art. 1 en 10 der overeenkomst, terwijl art. 18 van die overeenkomst zegt, dat zij den Staat niet verbindt, zoolang niet *„de overeenkomst“*, dat is de *geheele overeenkomst*, door de Kamers zal zijn bekrachtigd. *Antwoord der Ministers:* „Men zou denken dat het zoo is; maar die in *„tegenovergestelde rigting“* regeert, begrijpt dat heél anders. De chicane is dus niet ontvankelijk.“

Maar nu in de TWEEDE PLAATS! De Heeren VAN REENEN en VAN DOORN hebben, in een wetje van *zeven* gedrukte halve regels, laten staan *zes volle regels* SCHRIF- OF DRUKFOUTEN.

Men oordeele [wij schrijven het officiële verslag af]: *Considerans*. Alin. 2, laatsten regel, in plaats van *„bekrachtigd“* te lezen: *„bekrachtigd“*.

Alin. 3, laatste regel, in plaats van *„geheele overeenkomst“* te lezen: *„geheele overeenkomst“*.

Enig artikel.

1sten regel, in plaats van *„de Staat“* te lezen: *„den Staat“*.
5den regel, in plaats van *„gemagtigd“* te lezen: *„gemagtigd“*.
In plaats van *„Lasten en bevelen enz.“* te lezen: *„Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, collegiën en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.“*

Afschrift der acte van overeenkomst.

Art. 1, in plaats van *„sub numeros“* te lezen: *„sub numeris“*.
Aan het slot, in plaats van *„van Dozy“* te lezen: *„W. H. Dozy“*, en in plaats van *„Puttkammer“* te lezen: *„V. Puttkammer“*.

Wie zal nu nog durven beweren, dat de Heeren VAN REENEN en VAN DOORN geene excellente Excellenties zijn?

Welk eene heerlijke wetgeving belooft dat staaltje ons, wanneer de gelukkige Natie van zoodanige Ministers zal mogen ontvangen eene wet op het onderwijs, op het armbestuur, op de comptabiliteit, op het Indische muntstelsel, enz.

Hoe is het mogelijk, dat men, na zulke proeven, nog met achtung durft spreken van het wetgevend talent van een Minister THORBECKE!!

De Heer VAN HALL zegt, in zijne nota van 27 Junij:

„Mais, quelles que soient les expressions dont on s'est servi dans ces notes, celles-ci n'ont ni le caractère ni la valeur d'une convention ratifiée. Elles restent des simples notes, servant uniquement à faire connaître l'opinion du Ministère, dont elles sont émanées.“

Zonderling, als wij ons de discussie herinneren, op 29 Nov. 1852 in de Tweede Kamer gevoerd!!

De Heer VAN HALL zeide:

„Maar ik heb het woord opgevat, om aan de Regering een eenvoudige vraag te doen; en het is met genoegen dat ik den heer Minister van Buitenlandsche Zaken in deze vergadering zie, omdat mijne vraag van dien aard is, dat zij meer aan de attributen van zijn Departement dan in die van den Minister belast met de zaken der Roomsch-Katholieke Eeredienst, die afdelingen is, blijkens het verslag, ter sprake is, quaestie, welke reeds in de Memorie van Toelichting is aange-raakt omtrent de organisatie van de R. C. Eeredienst.“

„Daaromtrent wenschte ik zoo mogelijk de opmerkingen van de Regering te ontvangen. Niet, mijne Heeren! dat is de organisatie dier eeredienst op zich zelve betrekking, dat is, geloof ik, EENE ZAAK, DIE ONS, ALS NEDERLANDERS, GEHEEL VREEMD IS. Ik geloof, dat, even als de Protestantsche, ook de Roomsche katholieke Eeredienst zich kan organiseren op zoodanige wijze als zij in hare belangen en die van haar geloof noodig oordeelt. Het is dan ook waarlijk, dat ik mijne vraag rigt niet zoozeer

TURKIJE.

De verklaringen van den Britschen minister lord Clarendon over de Turksche zaak hebben eenige bladen stoffe tot beschouwingen gegeven als of die zaak nog niet geheel ten einde was. Inzonderheid de stellige verzekering des ministers, dat de eerste voorwaarde van de onderhandelingen was de ontruiming van de hertogdommen, geeft daartoe aanleiding. Intusschen levert diezelfde verzekering anderen de overtuiging op, dat de zaak geschikt is; daar geen minister zich aan tegenpraak daarvan zou kunnen blootstellen, vooral daar het een zoo belangrijk onderwerp geldt. Binnen weinige dagen zal men echter een juist toestand van zaken weten, daar Lord J. Russell eene volledige mededeeling heeft aangekondigd.

Voor 't overige, al is het geschil van den oogenblik geschikt, de Turksche zaak in 't algemeen blijft bestaan; de staatslieden van diep inzicht, zoo als een Guizot, erkennen het. Doch dit levert voor het tegenwoordige geen vrees op; de beslissing daarvan hangt minder van dadelijken invloed af.

In verband met de Oostersche zaken staat de oorlog der Russen tegen de Circassiërs, welke reeds zoo vele jaren duurde, en waarin beurtelings elkander verliezen worden toegebracht, over wier omvang men, bij het uiteenlopende der berichten, kwalijk oordeelen kan. Thans meldt men, dat de Russen eene gevoelige nederlaag hebben geleden. In den nacht van den 28 op den 29sten dag van den Ramadan, had de broeder van Chamijl, zoo men zegt, de belangrijke Russische sterkte Toprak-khule overvallen en 450 man, waaronder de generaal Bokeinkoft, over de kling gejaagd. Hij zou zich van 200 stukken geschut en eene menigte krijgshoofden meester gemaakt hebben. Daarna zou hij de sterkte hebben ontmanteld; men verhaalde dat alles den 25 althans, te Konstantinopel, alwaar men er over Trebissoude kennis van zou hebben gekregen. Het kan ook wel zijn, dat dit bericht in omloop is gekomen om de neêrgeplagen gemoederen der Muzelmannen, over het eigene geschil met Rusland, op te beuren. Zeker is het dat de oorlog tegen de Circassiërs den Keizer van Rusland sedert lang het oog op de Turksche stelling Batouw, aan de zwarte zee, heeft doen slaan, van waar hij Schamijl in den rug zou kunnen aantasten; doch de Porte heeft nooit in den afstand van die plaats willen toestemmen.

[Er zijn Telegraphische berichten uit Konstantinopel, van den 1 Augustus. De toetreding van Rusland was er nog niet bekend. De Porte had een manifest aan het volk uitgevaardigd, doch toonde zich, voor het overige, zeer geneigd, aan de Oostenrijksche bemiddeling gehoor te geven.

Er heerschte vrij wat geldelijke verlegenheid; het goud was 1 ten honderd gerezen. De Russische post weigerde het aannemen van brieven.]

VEREENIGDE STATEN.

De heer R. G. Barnwell is tot consul van N. Amerika te Amsterdam, benoemd.

— De bevolking van San Francisco vermeerdert nog dagelijks. Van 1 tot 27 Junij waren er 23,741 landverhuizers aangekomen, waarvan 1800 Franschen, en in datzelfde tijdsbestek hadden maar 14,327 personen de stad verlaten.

ZUIDZEE-EILANDEN.

De jongste berichten uit Taïti melden, dat de toestand van dat eiland steeds gunstiger wordt. Twee groote stoomboot-maatschappijen hadden Papeiti tot aanlegpunt gekozen. Daardoor zal het eiland geregeld met Australië en Zuid-Amerika in betrekking komen. Het getal handels-schepen, dat Taïti bezoekt, vermeerdert gedurig, ten gevolge van de maatregelen, welke er genomen zijn om equipagien en schepen gemakkelijk van het noodige te voorzien.

De oudste dochter van koningin Pomaré zal met den konink van Sandwich Eilanden in het huwelijk treden. Dat huwelijk zal in September aanst. met grooten luister te Honolulu worden voltrokken. Men verwacht uit die verbindtenis veel goeds voor de toekomst der beide landen en den handel in de Zuidzee.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Blijkens het Verslag der Commissie, uitgebragt in de zitting der Tweede Kamer van 9 Augustus jl., over de rekening wegens het fonds der algemeene landsdrukkerij, over 1851, hebben de ontvangsten wegens geleverd druk-, lineer-, graveer- en plaatdrukwerk enz. bedragen f 165,016.09½; terwijl wegens opruiming van oude letterspecie over dat dienstjaar is ontvangen eene som van f 1,133.60; te samen f 166,149.69½.

De uitgaven over dat jaar hebben bedragen: voor papier f 76,740.58; voor arbeidslonen f 54,138.76; voor werken buiten, maar ten behoeve van het etablissement

verrigt f 1,299.29; voor drukwerktuigen en materialen, en voor bureau- en lokaalbehoefden f 11,481.31; voor tractementen en verdere onkosten f 12,051.95, te samen f 155,705.75; zoodat er een batig saldo was van f 10,493.94½; hetwelk, onder de rijks-ontvangsten van het jaar 1851 zal moeten verantwoord worden. De uitgaven zelve hebben f 20,139.25 minder bedragen dan het totaal bedrag der begrotingen.

Het Verslag der commissie, uitgebragt in de zitting der Tweede Kamer van 9 Augustus jl.; betrekkelijk de regeling wegens het fonds, voortspruitende uit koopprijzen van Domeinen, over 1851, constateert, dat de ontvangsten in dit fonds, gevoegd bij het batig saldo op 31 December 1850 voorhanden, gedurende het jaar 1851 hebben bedragen eene som van f 3,318,371.17½, van welke, krachtens de wetten van 31 Dec. 1850 en 26 Dec. 1851 f 3,200,000 is besteed tot amortisatie van schuld. Andere uitgaven ten laste van het Fonds vonden er niet plaats.

Blijkens Verslag der commissie, uitgebragt in de zitting der Tweede Kamer van den 9 Augustus, over de rekening wegens den arbeid der gevangenen, over 1851, waren de inkomsten wegens leverantien uit de magazijnen van den arbeid en confectie-werk der gevangenen, mitsgaders wegens verkoop van onbruikbare werktuigen, gereedschappen en andere fabriekvoorwerpen, die gepast waren op een gezamenlijk bedrag van f 192,500, slechts gestegen tot het cijfer van f 170,307.11½, en alzoo f 21,692.88½, beneden de raming.

De uitgaven begroot op een gezamenlijk bedrag van f 152,090, hebben niet meer bedragen dan f 140,674.48 en zijn alzoo beneden de raming gebleven tot een bedrag van f 11,415.52. De rekening heeft alzoo een voordeel saldo opgeleverd van f 30,132.63½.

's Gravenhage, 11 Augustus.

Bij Koninklijk besluit van 12 Julij jl. n°. 87, is bewilliging verleend tot het verlengen van den duur der Tweede Hollandse Maatschappij ter Zeeverzekering, voor den tijd van tien jaren.

Bij Koninklijk besluit is aan A. J. Bakker, weduwe J. M. Smit, te Garnwerd (provincie Groningen), vergunning verleend tot aanleg van een voetveer over het Aduarderdiep tusschen Garnwerd en Feerwerd, en concessie tot heffing van een veerregt, voor den tijd van vijftig jaren.

Z. M. heeft benoemd tot notaris te Kuinre, arrondissement Zwolle, A. Höfelt.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroeringen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Hervormde gemeenten: van Hoogezand, onder de classis van Groningen, op J. Sinnighe Damsté, predikant te Bellingwolde, van Kesteren, onder de classis van Tiel, op J. van der Werf Lzn., predikant te Hedel.

Z. M. heeft benoemd tot president van het gerechtshof van Suriname den heer mr. P. M. C. Pels Rijkens, duverre-substitant-officier bij de arrondissements-regtbank te Arnhem, en tot lid van het gemeld gerechtshof den heer mr. G. de Meinertshagen, thans reeds als zoodanig fungerende.

Volgens een van Zr. Ms. consul-generaal te Santa-Cruz op Tenerife ontvangen schrijven, is ten gevolge van de ziekte in den wijnstok, de wijnoogst dit jaar als geheel verloren te beschouwen. Hetzelfde was het geval op het eiland Madeira.

Blijkens een van Zr. Ms. zaakgelastigde te Lissabon ontvangen mededeeling heeft zich ook daar te lande de ziekte in den wijnstok geopenbaard; voornamelijk aan den kant van den Douro, ten zuiden van den Taag; in de omstreken van Azetao, Setubal, Cezimbra enz. werd de ziekte het meeste waargenomen.

In een van Zr. Ms. gezant te Parijs ontvangen schrijven wordt de aandacht gevestigd op een in den *Moniteur* van den 6den Augustus jl. voorkomend decreet, waarbij bepaald wordt, dat het bij art. 4 der wet van 16 April 1832 vastgestelde verhoogde regt op den invoer van granen en meel in Frankrijk met vreemde schepen, tot den 31sten December 1853 zal worden opgeheven.

Z. M. de Koning heeft heden middag in een bijzonder gehoor ontvangen Z. K. H. de Keurvorst van Hessen-Kassel. Z. K. H. werd tot dat einde met eene Hofkoets uit het *Hôtel de l'Europe* afgehaald.

Blijkens eene telegrafische dépêche uit Triëst, ontvangen is de overland-mail gisteren aldaar aangekomen met berichten van Batavia tot den 24 Junij. De berichten waren echter van alle politiek belang ontbloot.

De no-poperij-mannen laten nu in Utrecht zelfs de dienstmeiden in grooten getale petitioneeren ten voordeele van het wetsontwerp, dat het toezigt van den staat op de kerkgenootschappen moet regelen.

Het zou nu niets meer dan natuurlijk zijn, wanneer de leerlingen van het gymnasium een adres aan de Tweede Kamer inzonden tegen het koninklijk besluit van 4 Augustus l. l. (*Lucifer, Acad. Courant.*)

* In de residentie zijn aangekomen en aan het *hôtel de l'Europe* afgestapt HH. KK. HH. de Keurvorst van Hessen-Kassel, de Prinses van Hanau, zijne gemalin en de prinses Maria, HD. dochter, reizende onder den naam van graaf en gravin van Schaumbourg, vergezeld van een aanzienlijk gevolg, in het geheel bestaande uit 26 personen. Z. K. H. en familie zullen zich van hier naar het groot stedelijk badhuis te Scheve-

ningen begeven om de baden te gebruiken, alwaar zij tot het einde dezer maand zullen verblijven.

* De Staatsraad, commissaris des Koning in de provincie Zuidholland heeft, bij aankondiging van 10 Augustus jl., ter kennis van de daarbij belanghebbende maatschappijen en concessionarissen van stoombooten gebragt, dat eerlang zal worden aangevangen met het ligten van eene in de rivier de Nieuwe Maas aan de plaat voor het Kralingsche Veer gezonkene aak, en het mitsdien noodzakelijk wordt geacht, om, zoowel ter voorkoming van ongelukken, als ter bevordering hunner eigene belangen, gedurende den tijd, dat men met voorzegde werkzaamheden zal bezig zijn, de stoombooten aldaar ter plaatse slechts met halve kracht te doen varen.

* De staatsraad, commissaris des konings in de prov. Zuidholland, heeft bij aankondiging van 10 dezer, ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat de passage over de vlotbrug op het Zederik-kanaal te Schotdeuren, onder de gemeente Arkel, uithoofde van te doene herstellingen, zal zijn afgesloten van Maandag den 15 Augustus aanst. tot en met Zaterdag, den 20 diër maand en dat alsdan de gemeenschap zal kunnen worden onderhouden over de Bazenbrug of over de brug der Arkelsche sluis en langs den stoom-watermolen aldaar.

Wij worden verzocht het volgende adres mede te deelen, dat aan de 2de Kamer der Staten-Generaal is ingezonden.

„De Ondergeteekenden, allen dienstdoende Priesters van de districten Geertruidenberg en Heusden, wenden zich eerbiedig tot U Edel mogenden, met verzoek om toch Uwe stem van goedkeuring te willen weigeren aan het gewijzigde ontwerp van wet regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen.

„Zij zijn overtuigd dat de gemaakte wijzigingen hetzelve niet aannemelijk hebben gemaakt, en dat hetzelve dus gewijzigd tot wet verheven, alle godsdiensten maar vooral de Roomsche Catholieke in het hart aantast; en dat met hetzelve de R. C. Kerkvoogden hunne opgelegde verplichtingen niet kunnen vervullen.

„Ook verklaren zij te voorzien dat de aanneming van dit ontwerp de bitterste verwijderingen tusschen de onderscheidene kerkgenootschappen zal te weeg brengen en aan vijanden van deze of gene godsdienst de wapenen in de hand zal stellen om te slaan en de ongelukkig ontstane kloof nog grooter te maken. Dus ook om vrede en verdraagzaamheid te bewerken, achten zij de verwerping noodzakelijk en zij willen ook hierdoor aan gansch Nederland doen blikken, dat de Roomsche Catholieken zich door geene niets beduidende veranderingen hebben laten verschalken.

„Welk doende.”

De *Emancipation* van gisteren bevat in zijn staatkundig overzicht het volgende:

„Te 's Gravenhage zijn geruchten in omloop, die veroorlooven te gelooven, dat de Heer Lightenvelt, minister en buitengewoon gezant te Rome, welligt als eenvoudig particulier naar zijn vaderland zal kunnen terugkeeren. Wij zijn verzekerd, dat de heer Lightenvelt de laatste niet zal zijn, die zich over die gebeurtenis zou verheugen, daar het hem van eene zware verantwoordelijkheid zou ontheffen, voor welke alleen zijne verknochtheid aan den Koning, hem voor lang belet heeft te bedanken.”

Gisteren ochtend ten 10 ure heeft de algemeene vergadering der Maatschappij *Tot nut van 't Algemeen* hare werkzaamheden hervat. Onderscheidene bijzondere voorstellen werden behandeld en eenige rapporten gehoord. Daarna werd met acclamatie aangenomen een buitengewoon voorstel houdende de verklaring, dat bij de aanstaande gewone tienjarige wetsherziening niet betrokken worde het hoofdbeginsel der Maatschappij, zoo als dit in art. 1 is omschreven. Daarna werd de vergadering door den voorzitter met eene gepaste toespraak gesloten.

** Uit Leijden wordt ons berigt: Men verneemt, dat door den heer Burgemeester der gemeente Leijden bevelen zijn gegeven tot het maken van een plan met opgave eener raming van kosten tot verlenging van het jaagpad en den weg langs de Zijl, in verbinding met het jaagpad langs de ringvaart om de drooggemaakte Haarlemmermeer. Een uitmuntend plan voorzeker, ten doel hebbende, om de Binnenlandsche scheepvaart te gerieven en de gemeenschap met de stad Leijden voor de toekomstige bewoners der gronden van de meer te handhaven. Wij juichen dat denkbeeld althans toe te wenschen, dat tegen de verwezenlijking van dit plan, niet minder belangrijk voor de provincie *Zuid-Holland*, geene onoverkomelijke bezwaren zich zullen voordoen.

:: Onze correspondent te ALKMAAR berigt ons, dat op een door HH. predikanten aldaar gedaan voorstel

